

Evidens på egne præmisser

Knud Ramian

www.knudramian.pbwiki.com

Praksisbaseret forskning

Scientist practitioner

Practitioner Research

Practicebased research

Practitioner-based enquiry

Real world research

Practice research

Collaborative action research network

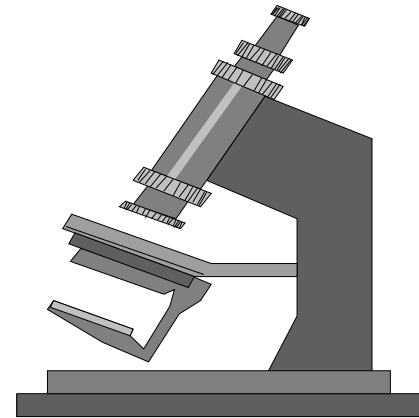

Hvad er praksisbaseret forskning?

”Anvendelsen af forskningsinspirerede principper, designs, og dataindsamlingsmetoder i almindelig praksis for at kunne svare på spørgsmål som udspringer af praksis på måder, der informerer praksis” (Epstein, 2001)

- Gennemføres af praktikere i arbejde (min. 1 dg/ugl/år)
- Retter sig mod fænomener i deres hverdag
- Anvender anerkendte metoder
- Er ‘do-able’
- Kommunikerer til arbejdsplads og fagfolk

Varianterne

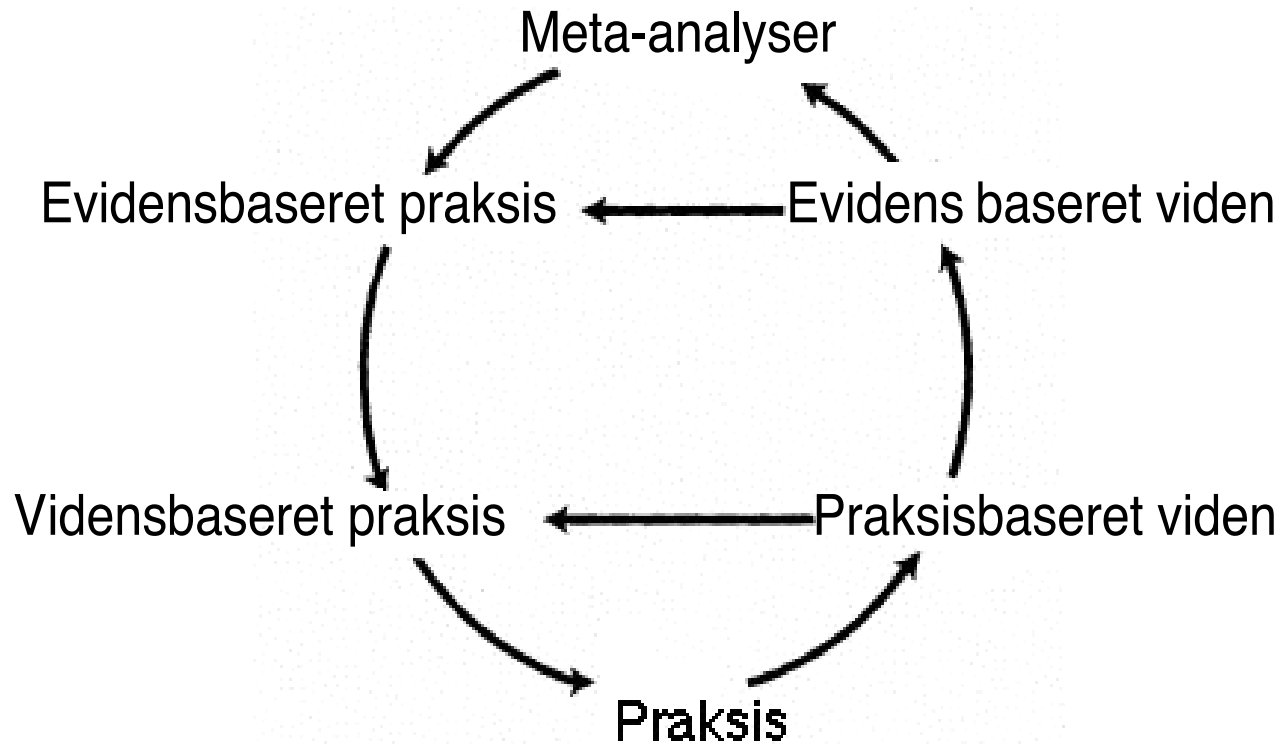

Veje til vidensbasering

- Udforskende praksis – i hverdagen
- **Research Light** – de rapportfrie undersøgelser
- **Praksisforskning** – 10 ugers nærgående studier
- **Løbende resultatmålinger** Standardmål > målopnåelse > efterundersøgelser
- **Metodeudvikling/iværksættelse** - PDSA-undersøgelser --> aktionsforskning
- **Storskalaforsøg** – 3 år når man går i byen

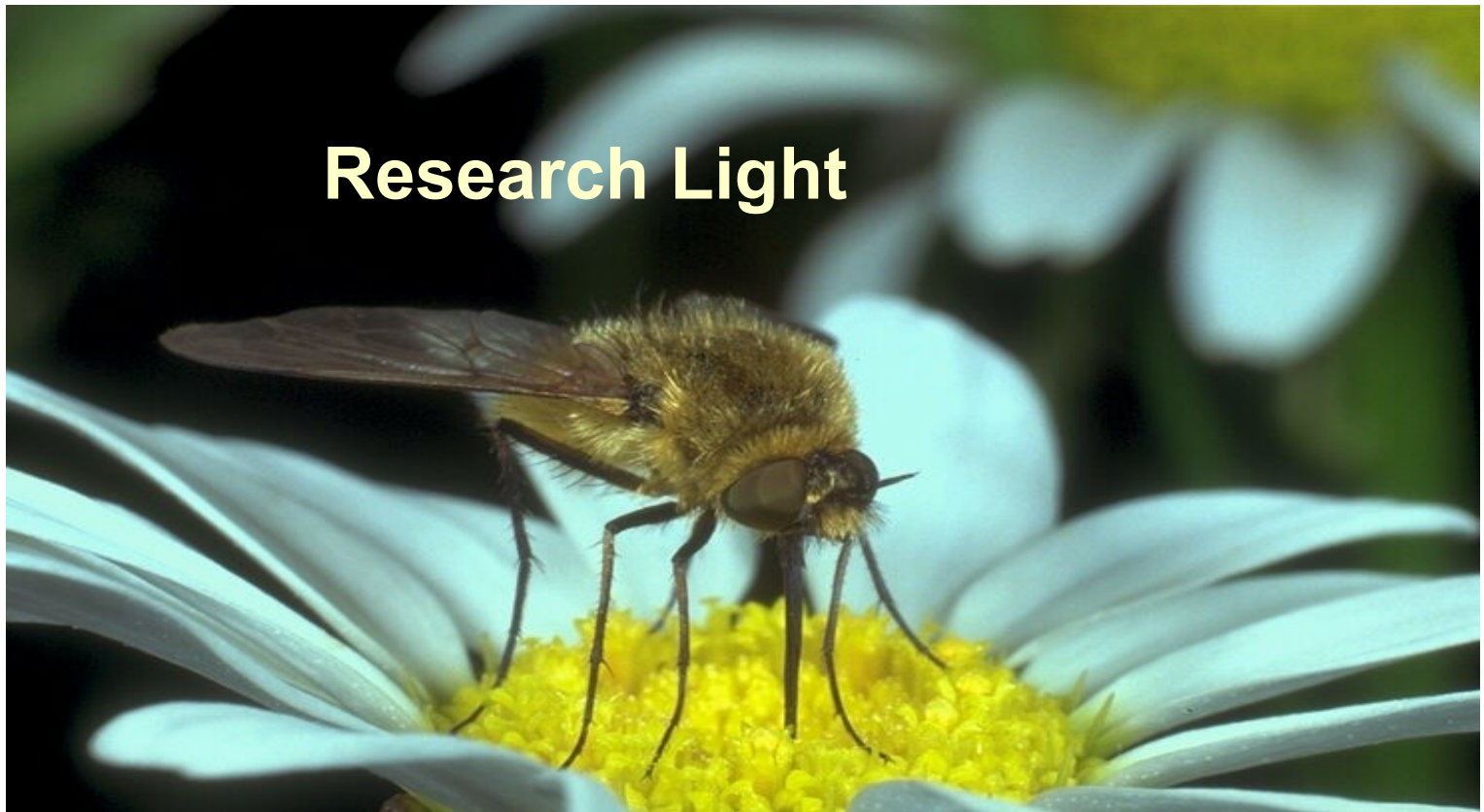

Vidensbasering og alt det andet

Den hurtige rapportfrie undersøgelse - pilotstudiet spændt for praksis

Research Light

- Begrænsingens kunst
- Protokollen
- Teoriudvikling Light: Indsatsteorier
- Evaluering Light: Minicasestudiet
- Survey Light: CIA-metoderne
- Effektmåling Light: Hvad-virker-fortællinger
- Udvikling light: De små skridt vej

Research light = Begrænsningens kunst

- Tid til omtanke
 - Begrænset tid til dataindsamling
- = snævert fokus
- = lille antal
- = anvendelse af erfaringsbaseret viden
- = simpel bearbejdning

Eksempler på begrænsninger

- Som det ser ud i denne uge
- i en klasse/ en person
- om en aktivitet/et forsøg
- i en udvalgt situation

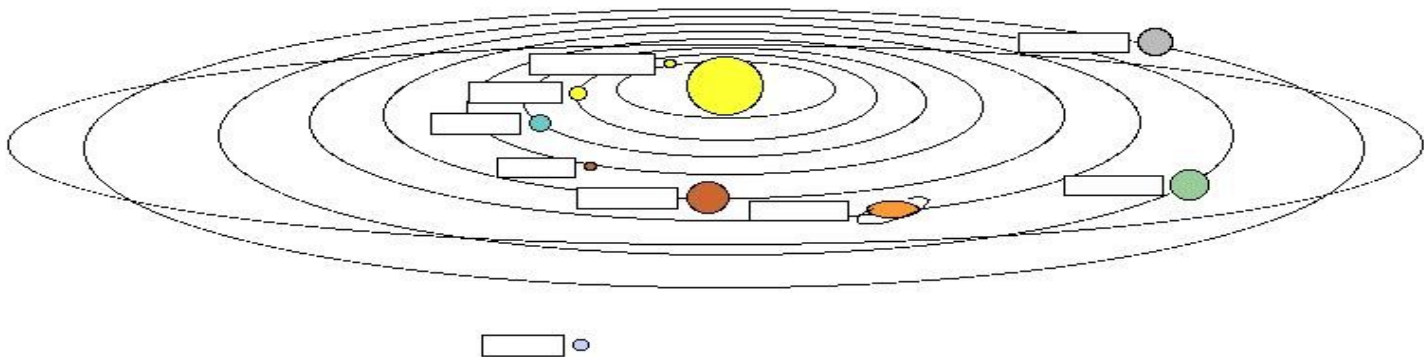
Tid til omtanke = Protokollen

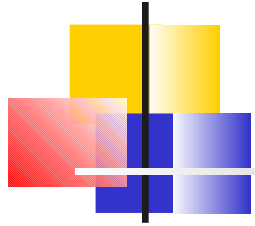
- Hvor lang tid har vi?
- Hvad er tema og fokus?
- Hvilket spørgsmål vil vi besvare?
- Hvad er vores analyseenhed?
- Hvilke hypoteser har vi?
- Hvilke alternative hypoteser?
- Hvilken metode vil vi anvende?
- Hvordan griber vi undersøgelsen an?
- Hvilke etiske overvejelser?
- Hvordan bearbejder vi data?
- Hvordan drøfter vi data?

Teoriudvikling – Light

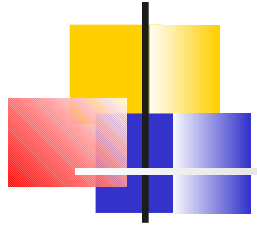
Intet er så praktisk som en god teori, når man skal begrænse sig?

Teoriudvikling-light: Indsatsteorien

- Spørgeskema:
 - Eksempler på hvad der virker i forhold til x?
 - Eksempler på, hvad der ikke virker i forhold til x?
- Opdeling i komponenter
- Brain-storm
 - Hvilke eksempler har vi på kortvarige og langvarige resultater af komponenterne?
- Udformning af skema
- Kvalitetssikring af skema

Teoriforskning Light: Minicase studiet

Minicasestudie på Hedelund

Evalueringsspørgsmålene

INDSATS-TEORI	Forberedelse til handleplansmøde	Handleplansmøde	Færdiggørelse af handleplan
Målgruppe	Beboerne	Beboerne	Beboerne
Aktivitet/handling	<ol style="list-style-type: none">1. Beboeren får materiale2. Personalet forklarer beboeren meningen3. Beboeren tilbydes hjælp	<p>Gennem dialog indgås aftale om hjælp og støtte</p> <p>Afslag på evt. ønsker begrundes.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. meningen med indsatsark forklares2. indsatsark udfyldes med beboerne3. dokumenterer i indsatsark
Forventet resultat/hensigt	<ol style="list-style-type: none">1. mulighed for at være forberedt på mødet2. Indflydelse, beboeren oplever at blive hørt.	<p>Samarbejde om støtten og hjælpen</p> <p>Forstå tilsagn og afslag</p>	<ol style="list-style-type: none">1. motiveret til at samarbejde2. genkende deres behov i indsatsen3. mindre overvåget /kontrolleret

Gør vi det, der skal gøres?

Virker det som forventet?

Minicasestudiet

Undersøgelses spørgsmål:

Lever de nye handleplaner op til deres formål?

Hypoteser/ Delspørgsmål	Datakilde: interview	Datakilde: Observation	Sammenfatning af data	Spørgsmål til diskussion
Gør vi, som vi siger?				
Virker det som ventet?				

Konklusioner efter diskussionen: Det bør konkluderes, at det er nødvendigt at opnå en langt højere grad af beboerinddragelse i det daglige arbejde med handleplanerne, hvis beboerne skal have en chance for at forstå, hvad der foregår.

Mini-casestudiet

- Studie af enkelte situationer/forløb
 - Dokumenter, observationer, interviews
 - Organiser data
 - Diskuter dem
- Eksempler
 - En supervision
 - En familiekontakt
 - En AKT-støtte
 - En afslapningsøvelse
 - ?

CIA-metoderne

- Skema 1
 - Beskriv kort tre eksempler på situationer på godt samarbejde
- Skema 2
 - Beskriv kort tre eksempler på situationer hvor samarbejdet kunne have været bedre.

Samarbejde

• Gode aspekter

- Når vi er konkrete ift. den enkelte pt.
- Når der i alle faggrupper arbejdes med et fælles mål/fokus.
- Når alle bliver hørt og byder relevant ind.
- Når Boafsnittet informeres om de aktuelle problemområder/strategier.
- Når stemningen er god.

• Mindre gode aspekter

- Hvis en ny pt. skal gennemgås, og der skal lægges skema, og ikke alle er repræsenterede eller forberedte.
- Hvis vi fortaber os i fortællinger og formodninger.
- Hvis der er for mange behandlere/studerende.
- Hvis folk snakker sammen to og to, eller man afbryder hinanden.
- Ingen rollefordeling (ordstyrer, referent)
- Lav ansvarsfølelse – evt. pga. en leder i teamet.
- Når stemningen er dårlig – hvis der er dårlig kemi blandt behandlerne.
- Når behandlerne ikke kan blive enige om behandlingsstrategien – 'Fagkrig'.

Det faglige indhold

- **Gode aspekter**

- Fokus på den enkelte pt.
- Grundig gennemgang af nye ptt.
- At man løbende sammenholder skadens lokalisation med pt.'s adfærd.
- Afsæt i behandlingsplanen.
- At behandlingsplanen er let forståelig – også for pt.
- At trådene samles tværfagligt til en helhed, som munder ud i praktiske tiltag.
- At teamet sammen beslutter behandlingsstrategierne.

- **Mindre gode aspekter**

- Når vi ikke tager udgangspunkt i vores mål.
- Når vi mister fokus på hjerneskaden.

Spotevalueringens forløb

- Valg af tema
 - Besvarelse af +/- erfaringsspørgsmål
 - Sortering af spørgsmål
 - Drøftelse af svar
 - Beslutninger
 - /
Forandringskatalog
- Eksempler
 - Spot på gode møder med skole/ hjem
 - Spot på erfaringer med sårbare børn i vilde klasser
 - Spot på styrkelse af rummelighed
 - Spot på...

Effektmåling light: Hvad-virker -fortællinger

- Lav tre fortællinger om succes/mindre succes
- Mød hinanden
- Begrund hvorfor de er valgt
- Find alle fælles begrundelser
- Vælg de mest prototypiske fortællinger
- Gå i dialog med andre f.eks. ledelsen

Most significant Change Method, 2007

- Bløde indikatorer
 - Supervision
 - Formidling af positiv indstillinger til s-klasse
 - AKT-erfaringer

Forandringskataloget: Et bedre natteliv

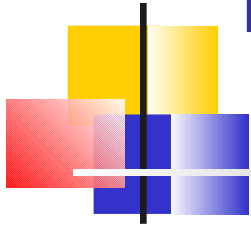
TEMA:	Kropsligt velvære		
Fodbad			
Hvad	Varmt fodbad inden sengetid skaber kropsligt velvære		
Hvordan	15-20 min, frottering, fed salve, god snak		
Erfaring	Det er trygt at være i gode hænder, man sover hurtigere		
Kontakt	xxxx		
Andet	Effect of footbathing on...		
	Andet		Effect of footbathing on...

Udvikling Light: De små skridts vej

MÅL:	TESTPERIODE:
1. Plan: Hvem gør hvad, hvornår og hvordan?	2. Dokumenter: Hvad gjorde vi faktisk, og hvad var resultatet af det?
.....
4. Juster Hvad lærte vi af det? Hvilke ændringer skal med i næste plan?	3. Sammenligning: Har vi opnået det, vi ville? Hvorfor? Hvorfor ikke?
.....

Praksisudvikling - metodeudvikling

Udforskning	Hvad er problemernes art og omfang ?
Nyhedsforsøg	Kan det lade sig gøre?
Demonstrationsforsøg	Kan det lade sig gøre andre steder?
Acceptforsøg	Er det forsvarligt at anbefale den?
Kvalitetssikring	Holder den hvad den lover?

Storskalaforsøgenes etik

- Hvis man har noget, der virker, har man en etisk forpligtelse til at få det afprøvet?
- Hvis andre har noget, der virker, har man en etisk forpligtelse til at undersøge det?
- De komparative casestudier

Principperne i Research Light

- 0. De skabes til brug i en lokal kontekst
- 1. De har en protokol, dvs man tænker sig om før man går igang.
- 2. Det samlede tidsforbrug tælles i dage og uger
- 3. 'Empiriske' dvs. baseret på kortvarig dataindsamling, observationer, interviews, spørgeskemaer.
- 4. Ingen egentlig rapportering, men data og konklusioner fremlægges.
- 5. Formidling i aftalt lokal dialog om udviklingsmuligheder.
- 6. Evt. udviklingsforløb efter "De små skridts strategi".
- 7. Formidles eksternt, hvis viden virker.
- 8. De bedste er små undersøgelser, som kan vokse sig store.

I gang med Research Light

- Læs hjemmesiden
- Meld dig ind i diskussionsgruppen
- Få adgang til metodebasen
- Tag et 2 dages kursus /få vejledning
- Bliv udvikler
- OBS! Light, men ikke så let

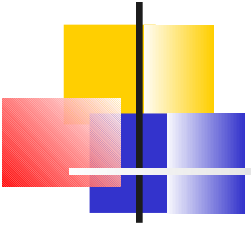
Indhold

- Hvad er praksisbaseret forskning?
- To metoder
 - Kvalitative interview-undersøgelser
 - Casestudier
- Hvordan laver man et casestudie?

Praksisforskning og videnskabelige netværk i Danmark

- CEPS/CKU
 - LIFO – LIFO 98
 - HAPLA - PLANET – LEPLA -
 - NETOPS, SELSKA OG 17 andre netværk
 - JOBFORS - JOBNETVÆRKET
- PRAKSY- Karen Thyrsting
- Viborg – Lisbeth Ørtenblad
- Ringkøbing- Karin Kildedal, AUC
- FYNET – Jørgen Bjerring, 6 netværk
- (JYFE 2007-8 Region Midtjylland)
- Uddannelsesnetværk: OVIS, DSH-, Praksisforskning. dk

Casestudiet i praksis

Casestudiestrategiens principper

- Fænomenerne: Aktuelle konkrete fænomener studeres i deres 'real life'-kontekst
- Spørgsmålene: hvad? hvordan? hvorfor? – ikke hvor tit, hvor mange
- Valg af cases: enestående, typiske, ekstreme, teoribaserede, stratificerede
- Data: Forskellige metoder (kvalitative eller kvantitative) anvendes efter behov,
- Analyser: 'opklaringarbejde', triangulering
- Konklusioner: situeret teoretisk generalisering

Indsatsteori for bostøtte til anorexi (Århus kommune)

Komponent	Aktiviteter	Mål-gruppe	Kortsigtede resul-tater	Langsigtede resultater
Mad og spisning	Samtaler om kost Træning i alm. Spisning	bruger	Måltid ved hvert besøg	Stabiliserer vægten
Psyko- edukation	Undervisning om spiseforstyrrelser	bruger	Sygdoms- erkendelse Håb	Mindske risiko for tilbagefald
Krop og Fysik	Massage	Bruger	Krops-bevidst- hed	Kroppen regulerer ikke følelser ”Anorexi-projektet” Århus 2005

Indsatsteori: Bostøtte til senhjerneskadede

(Socialpsykiatrien Djursland)

Komponenter	Aktiviteter	Målgruppe	Kort-sigtede resultater	Langsigtede resultater
Akut kompen-serende hjælp	Oprydning i kaos	bruger	Genoprette hverdagen	Stabilisere livsmønsteret
Telefon-kontakt	Vækning Påmindelser	bruger	Tryghed Hurtig problem-løsning	Forebyggelse af kaos-tilstande
Særlige samar-bejdsformer	Ro i agression	Bruger	Accept på trods af..	Selvværd

Praksisudvikling - metodeudvikling

Udforskning	Hvad er problemernes art og omfang ?
Nyhedsforsøg	Kan det lade sig gøre?
Demonstrationsforsøg	Kan det lade sig gøre andre steder?
Acceptforsøg	Er det forsvarligt at anbefale den?
Kvalitetssikring	Holder den hvad den lover?

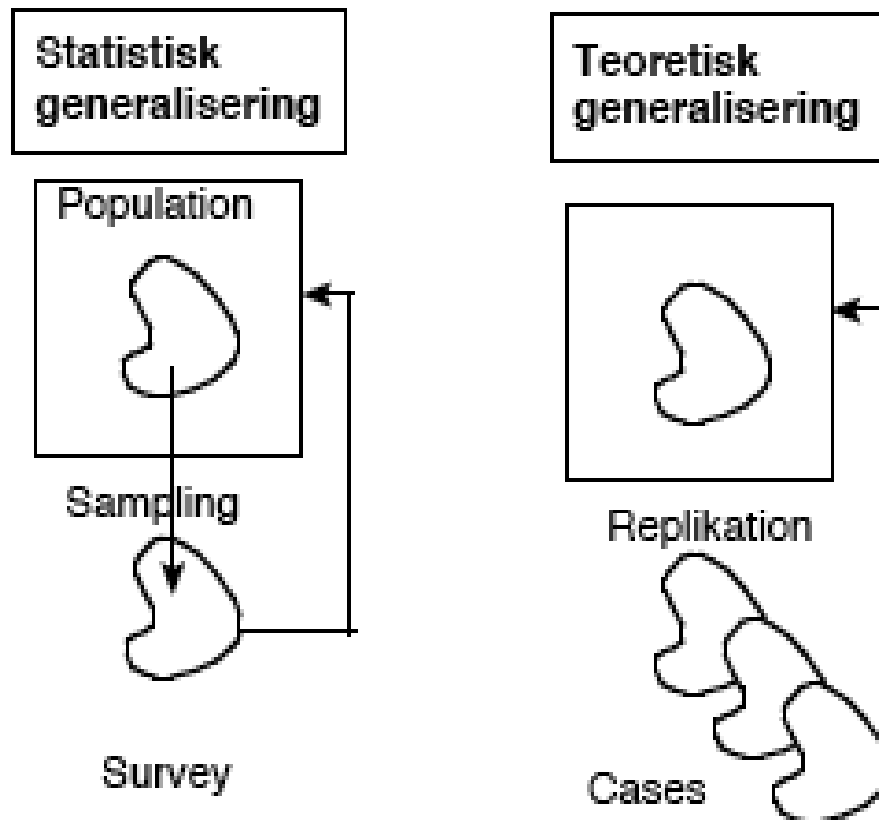

Et casestudie: Effekten af livshistoriefortælling

- Hvordan forløber livshistoriefortællingen på mennesker med skizofreni og hvordan virker de?
- Hypoteser/ spørgsmålssamling
- Pilotundersøgelse
- Metode:
 - Aftaleforløb
 - Fri fortælling
 - Tematiseret fortælling
 - Evaluering
 - "Opfølgning"
- Data:
 - Båndoptagelser af fortællinger
 - Interview efter hver fase og ved slutningen
 - Logbog
- Besvarelse af spørgsmål
- Samlet i en artikel

Teoretisk generalisering

En casestudie matrix

Forskningsspørgsmål:

Hypoteser/ Delspørgsmål	Datakilde 1	Datakilde 2	Argumenter	Resultat

Konklusioner:

I gang med praksisbaseret forskning

- Formuler et spørgsmål, der vil være mange anstrengelser værd at få svar på?
- Læs "Doing practitioner research" / "Casestudiet i praksis" – Noget for dig?
- Skaf dig opbakning
- Skaf en vejleder, et netværk, en uddannelse

Når casestudier vokser

- **“Skolens blinde øje”**
- 5 udvalgte børn på kanten af hvad der kunne rummes i klassen (ukoncentrerede og forstyrrende for sig selv og andre)
- Omfattende testning og observation efterfulgt af individuelle forløb.
- Case for case analyse
- Problemadfærd faldt, mere koncentration, selvindsigt og selvværd, bedre kammerater og gladere børn
- Beskrivelse af metoder, der virker
- **“3 Teorier om ordblindhed”** (sensorisk, motorisk, fonologisk)
- 16 ordblinde universitetsstuderende/ 16 match
- 10 timers testning for alle teorier
- Både tværgående og casebaseret analyse
- Case analysen viste: Mange kombinationer af vanskeligheder, men dårlig fonetisk analyse var fælles for alle.

Fordele og ulemper ved praksisbaseret forskning

- + Kort afstand mellem teori og praksis = relevante forskningsspørgsmål
- + Gennemskuer overflader, kender farbare veje, lettere adgang til relevante data
- + Større ejerskab til resultater = lettere implementering
- Nærsynethed og manglende neutralitet
- Påvirkes usynligt af magtforhold
- Manglede reliabilitet og validitet
- Ressourcesvag mht. tid, rum og penge

En sikker platform?

- Styr på egne projekter
- Skab forandring – vær resultatorienteret
- Accept af andres skepsis
- Fokuser på det lokale
- Hold fast i den lille skala, der gør en forskel
- Vær åben om dilemmaer og bias
- Reflekter over egen rolle
- Vær opmærksom på magtforhold
- Skaf intern og ekstern støtte

▪ Fox, Martin & Green, 2007

Vidensbasering lykkes

- Personale nok - mindst 1+1
- Aftaler om tid og ressourcer
- Udvikling af metode-, projekt-, og rollekompetencer
- Aftale om organisering
- Aftale om ledelsens opbakning
- Aftale om opmærksomhed fra andre
- Deltagelse i netværk /ekstern støtte